

Tükör, melybe bepillantva, eszébe jutnak a gazdaembernek hónapokként való dolgai anno 1905. Február

„Örültök úgy-e a kies tavasznak?”

Maholnap eljő s annyi élvét ad!”

(Petőfi Sándor: Tél végén)

Ház és udvar. A gabonát száraz időben megforgatjuk. Hozzá fogunk a vetőre szánt magvak tisztogatásához is. Gazdasági eszközeinket kijavítjuk, a hiányzót pótoljuk. Fahordást és egyéb fuvarozást végezzünk, hogy a külső munkák megnyilta előtt készen legyünk. Ha a hó olvad, az épületek mellől vízlevezetésről gondoskodunk.

Szántóföld, rét legelő. Trágyát hordunk, olvadásnál vízlevezető barázdákról gondoskodunk. A hol kifagyás volna, előre gondolunk utánvetésre; gyenge vetések felsegítésére khilisalétromot [\[1\]](#) szerünk be, holdanként vagy 40 kilót számítva.

Az olvadás által megszorodott víznek a vízvezető barázdákon szabad folyást kell nyitni. Ha a nap heve a földet megsüti, a fagy által felhúzott őszi vetéseket könnyű fahengerrel meg kell hengerezni. A szalmás-trágyával trágyázott luczernásokról le kell a trágyát gereblyézni és a föld végén kupaczkokba rakni s földdel befedni, hogy mielőbb elrothadjon s hogy ősszel felültrágyázásra lehessen használni. Kedvező időjárás mellett a vetést is meg lehet kezdeni a könnyebb s szárazabb fekvésű talajokon s az őszi ugarba vetni lehet zabot, borsót, árpát, búkkönyt, baltaczimet [\[2\]](#) és lencsét. Legelsőbbben azért vetendő el a zab, mert ez kíván legtöbb nedvességet a csirázásra, mivel vastag a héja s leghosszabb időt is kíván növekedésre. A fagy iránt kevésbé érzékeny. A korán vetett zab ad legjobb termést, azért is igyekezni kell a földet okvetlenül még az ősszel alá készíteni.

Írta: Kaszás Péter

2013. február 03. vasárnap, 19:15 - Módosítás: 2013. február 03. vasárnap, 19:20

Istálló. Az állatokat igyekezzünk jóltartani, hogy jó erőben indulhassunk a tavaszi munkának. A vemhes állatokra kétszeresen ügyelünk, hogy bajuk ne essék; romlott takarmányt, jeges vizet ne kapjanak. Az istállót szellőztetjük, az elleni készülő állatokat folyton szemmel tartjuk. Csikó, borjú, malacz jó almot kapjon.

Baromfiól. A baromfit jól és tiszta meleg ólban tartjuk, hogy minél hamarabb tojni kezdjenek. Az ültetésre a legjobb és legszebb tyúkok tozásait válogatjuk, hogy így nemesítsük a baromfit.

Gyümölcsös. A fákat tisztogatjuk, mohát kaparunk, hernyófészket szedünk, nyesünk, ritkítjuk a koronát, hogy a levegő jól járhassa. Kormot hintünk a rovarok ellen és trágyázunk. Oltó gallyat szedünk. Ha enyhe az idő, a ribiszke-, pöszméte-, málnagyökeret szétszedjük és átültetjük, esetleg a hó végén megkezdhetjük a metszést.

Konyhakert. Melegágyakat készítünk, a régiebbeket friss ganajjal rakjuk körül. Megkezdjük a vetést. Ha jó idő jár, meleg déli fekvésű helyekre, hol a fagyok ellen könnyen lehet őket óvni, borsót, murkot, petrezselymet, mákot, salátát, hagymát, sóskát, tavaszi kelt a szabad földbe is lehet e hónap végén vetni. A pinczékben, vermekben telelt növények kedvező napokon néhány órára kiállíthatók a szabadba, hogy lassanként a napfényhez és szabad léghez szokjanak. A szalmával s falommbal befedett, szabadban telelő növényekről a takarót e hónap vége felé már el lehet távolítani. A veteményes táblákat meg kell trágyázni és felásni.

Szőlő és pincze. A szőlőben az esetleg elmaradt ásásokat végezzük, a döntést előkészítjük, trágyázunk. A pinczét jó időben szellőztetjük, a helyiséget és hordókat tisztogatjuk, minden 10-14 napban feltöltjük, ügyelvén, hogy úgy a hordó szája, mint az akonák

[\[3\]](#)

tiszták legyenek. Hozzálátunk a már megtisztult borok lefejtéséhez. A lefejtéshez való czélszerű eszközökről, bárkinek is díjmentesen felvilágosítást ad kíváncsra a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének Borgazdasági osztálya Budapesten.

Méhes. Ha az idő jó, e hó végén a méheket már ki lehet eresztetni s gyenge kasokat etetni is. Hideg időben azonban ne háborgassuk őket.

A mesterséges madárfészkekről. Most már ki lehet rakni a kertbe, gyümölcsösbe a mesterséges madárfészkeket is, az egymásután előkerülő énekes madarak hadd találják

Írta: Kaszás Péter

2013. február 03. vasárnap, 19:15 - Módosítás: 2013. február 03. vasárnap, 19:20

helyén azokat, hadd szokták meg, hogy midőn az ideje eljön, beletelepedjenek azokba.

Hát ez micsoda furcsa beszéd? gondolhatja némely olvasó.

No hát mindjárt meglássuk a dolog értelmét és magyarázatát. Még sem lesz az olyan furcsaság, hanem igenis fontos és hasznos dolog. Lássuk tehát.

Ha az ember nyugoti Európa némely részében utazik, sok helyen különösen Német-, Angol-, Franciaország és Svájc egyes tájain sajátságos kis szekrényfélét lát szanaszét a fákra, sőt az épületek ereszei alá is felaggatva, a melyekből költés idején különféle fajú énekesmadarak repkednek nagy vigan ki és be, vagy pedig az említett szekrénykékre erősített kis fácskán áldogálva, kedvükre fütyörészgetnek.

Ezek a különös kis alkotmányok: mesterséges madárfészkek, és arra valók, hogy az énekes madarakat költés végett oda csábítsák, oda csalogassák.

A külföldiek pedig korántsem csak kedvtelésből teszik ezt, ámbár pusztán azért is kifizetné magát a csekély fáradság, a mely ilyen kis ládikák készítésével jár, - hanem igenis, főképp okos számításból és előrelátásból, hogy ilyen formán maguknak ingyenes és igen szorgalmas hernyózó, féregpusztító barátokat szerezzenek.

És szereznek is csakugyan s el lehet mondani, hogy az ember a legnagyobb szorgalom és utánlátás mellett sem bír meg olyan könnyen a mindenféle kártékony férgekkel, mint néhány énekes madár, melyek reggeltől esti azok vadászatával foglalkoznak s rá akadnak azoknak még legrejtettebb búvóhelyeire is.

És hogy az énekes madár, kivált költés idején, mily rengeteg mindenféle férget pusztít el, arról alig lehet az embernek fogalma. Különben csak meg kell gondolni, hogy az éneklők majdnem kizárólag rovarral táplálkoznak s ismerve falánkságukat, elgondolhatjuk, hogy csak naponta hány száz kártékony féregnek járnak végére, kivált mikor 5-6 torkos apróságot is kell táplálniok. És mennyire mehet ez egy év alatt! S mily roppant kárt tehetett volna az a tömérdek féreg, ha életben maradhat!

Írta: Kaszás Péter

2013. február 03. vasárnap, 19:15 - Módosítás: 2013. február 03. vasárnap, 19:20

A külföldiek nagyon jól ismerik az énekesmadaraknak a hasznát és azért igyekeznek azokat mesterséges fészkek kirakása által is kertjeikbe szoktatni.

Azt hinné pedig egyelőre az ember, hogy hiszen nem kap a madár az ilyen mesterséges fészken, sőt bele se mer menni, csinál az magának olyat, a melyet akar, azon a fán vagy helyen, a hol neki tetszik. Pedig nem úgy van a dolog. A tapasztalás mást mutat.

Azt nevezetesen, hogy a madarak igenis nagyon kapnak az ilyen mesterséges fészken, abba nagyon szívesen bele költözködnek, mert tudják, hogy ott úgy a ragadozóktól, valamint egyéb veszedelmektől és az időjárás viszontagságaitól is bátorságban vannak. S ha egyszer odaszoktak, azután minden évben hűségese oda tartanak.

Az ilyen mesterséges fészkek vagy inkább fészkeknek való kis alkotmány készítése igen egyszerű. Dirib-darab deszkácskából összeüt az ember egy kis szekrénykét, az alját, a tetejét beszegezi, az oldalán lyukat csinál, mely elébe egy kis galyat fúr be, hogy legyen a madárnak hova szállani. Csinál egy kis fülét is, a melynél fogva dróttal vagy egyébbel odaerősítheti valamelyik jó magasan levő ághoz vagy a fa törzséhez. Hogy pedig a madár bátrabban bele menjen, eleinte míg meg nem szokta, tanácsos az egészet fakéreggel beragasztani, midőn aztán természetes fához lesz hasonló.

De lehet ilyen fészket egy darab fatörzsből is készíteni, ha annak a belét kivéssük, különben épen úgy bánunk el vele, mint az előbbivel.

Ilyen mesterséges fészkeket különféle nagyságban készítünk az egyes madárfajokhoz képest s a felfüggesztésüknél csak arra ügyelünk, hogy a fészkek nyílása délnek, vagy keletnek feküdjék.

Olyan kedves multság az ilyesmivel bíbelődni, hogy már csak azért is megérdemli azt a kis fáradságot, a mibe kerül.

Írta: Kaszás Péter

2013. február 03. vasárnap, 19:15 - Módosítás: 2013. február 03. vasárnap, 19:20

Forrás:

Kaszás Péter (szerkesztésében): A gazda ember tüköre. Jó tanácsok a szántóvetőnek és kertésznek az esztendő minden hónapjára. Budapest. Franklin-Társulat kiadása, 1905.8-10. és 82-84.

[1] NaNo₃ nátrium nitrát (in: Pallas Nagylexikon)

[2] *Onobrychis viciifolia*. A a herefélék családjába tartozó takarmánynövény. Egyike a legjobb szálas takarmánféléknek. Népi elnevezései: csacsiöröm, számárhelye, örököslyőhelye. Élvelő, jó mézelő, megfelelő helyen 10-20 évig is kitart, fajtái nincsenek, féleségei: az egy-, két- és három-kaszás. (in: Pallas Nagylexikon)

[3] Az akona, a hordó feltöltésére szolgáló felső nyílás, ahol a bort beletöltik, de azt a hordódongát is akonának szokták nevezni, melyen a töltőnyílás van. Ezt a nyílást úgynevezett akonadugóval zárják le, ami többnyire tölgyfából készül, de parafadugót, műanyag, esztergált, üveg és gumidugót is használnak erre a célra. A hordó akonanyílásán keresztül tölcser segítségével töltik a bort. Ezt a speciális tölcseret livónak, töltikének, illetve tőtlikének nevezik. A fejtésnél használják ezt az eszközt. (<http://vinopedia.hu/akona>)